

kirjaamo@stm.fi

17.6.2019
KSL/112/05.00.12/2019

Viite: STM037:00/2019
Maakuntahallitus 14.6.2019

KESKI-SUOMEN LIITON LAUSUNTO SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN ASETUKSEEN YLIOPISTOTASOISESTA TERVEYDEN TUTKIMUKSEN RAHOITUKSESTA

Sosiaali- ja terveysministeriö on pyytänyt 20.6.2019 mennessä lausuntoa asetuksesta, jolla säädetään vuosien 2020 – 2023 terveyden tutkimuksen rahoituksesta. Koska Rinteen hallitus on ilmoittanut sosiaali- ja terveystalouden rakennemuutoksesta, myös Keski-Suomen liitto haluaa lausua huomionsa uudistukseen valmistautumisen näkökulmasta.

Sairauksien hoidosta hyvinvointiin

Suomen sote-palvelujärjestelmä ja sen TKI-toiminta rakentuvat vahvasti yliopistosairaaloiden lääketieteellisen osaamisen ja erikoissairaanhoidon varaan. Väestön ikääntymisen ja eriarvoisuuden haasteisiin vastaaminen edellyttävät sairauksien hoitoon keskittyvän rakenteen vastinpariksi näkökulmaa, jossa ihminen nähdään aktiivisena toimijana eikä hoitopalvelujen kohteena. Myös sosiaali- ja terveydenhuollon tutkimuksessa on siirrettävä painopistettä sairauksien hoidosta terveyden edistämiseen, aktiiviseen kuntoutukseen ja ihmisen kokonaisyhyvinvointiin koko elämänsä ajan lapsuudesta vanhuuteen.

Asetuksessa ehdotetut tutkimuksen painopistealueet ovat tärkeitä ja eri tieteenalojen yhteistyötä rakentavia. Asetuksen perusteluissa tulisi vahvistaa monitieteisyyden ja kokonaisvaltaisen hyvinvointiajattelun merkitystä rahoituksen kohdentamisessa.

Rahoituksen tasoa nostettava merkittävästi

Tutkimusrahoituksen nykyinen taso ei vastaa palvelujärjestelmän muutostarpeisiin. Lisäksi sosiaalityössä valtion tutkimusrahoitus puuttuu vielä kokonaan. Koska sote-uudistuksen yhteydessä rahoituksen on tarkoitus kattaa myös sosiaalityö- ja terveydenhuollon tutkimus, on rahoituksen tasoa valmistauduttava nostamaan merkittävästi. Rahoitustason moninkertaistaminen voitaisiin toteuttaa vaiheistaen ensi vuodesta alkaen vuoteen 2023 mennessä.

Myös tutkimusrahoituksen päätöksentekorakenteet on varauduttava muuttamaan välittömästi sote-uudistuksen lainsäädännön valmistuttua. Jos lait hyväksytään esimerkiksi vuonna 2021, säädöksiä on tarkistettava vuodesta 2022 alkaen.

Hyvinvoinnin edistämisen näkökulma arviointiryhmään

Terveyden tutkimuksen rahoitusinstrumenttien ei tule rajoittua yliopistosairaaloiden yhteydessä toimiviin tiedekuntiin. Jyväskylän yliopistossa tehdään monitieteistä terveyden tutki-

musta yhdistäen eri tieteenalojen asiantuntemusta ja tutkimusmenetelmiä kokonaisvaltaisemman ymmärryksen saavuttamiseksi ihmisen hyvinvointiin ja terveyteen liittyvissä kysymyksissä. Osaamisen painopisteitä ovat mm. liikuntatieteet, liikuntalääketiede, gerontologia sekä käyttäytymis- ja yhteiskuntatieteet. Jyväskylän yliopistossa on muun muassa ikääntymisen ja hoivan huippuyksikkö CoE AgeCare sekä Suomen ainoa liikuntatieteellinen tiedekunta. Jyväskylän yliopiston tuoreessa strategiassa osaava ja hyvinvoiva ihminen on keskiössä, mikä näkyy entistä vahvemmin yliopiston tutkimuksen ja koulutuksen suuntaamisessa ihmisen kokonaisvaltaiseen hyvinvointiin ja osaamiseen yhteiskunnassa.

Keski-Suomen liitto esittää, että valtakunnallisen terveyden tutkimuksen arviointiryhmää täydennetään hyvinvoinnin edistämisen näkökulmalla ja että tehtävään nimetään Jyväskylän yliopiston edustaja.

KESKI-SUOMEN LIITTO
Maakuntahallitus